AH 401
2026Z17695

Antwoord van minister Sjoerdsma (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de minister van Volgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 19 oktober 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 124

Vraag 1

Hoe wordt Oekraïne op dit moment vanuit Nederland ondersteund als het gaat om medische middelen en –apparatuur?

Antwoord
Nederland ondersteunt de Oekraïense gezondheidszorg op verschillende manieren. Als onderdeel van het niet-militaire steunpakket voor Oekraïne draagt Nederland hier in 2026, in aanvulling op humanitaire hulp, in totaal EUR 20 mln. aan bij. Zo draagt Nederland onder andere EUR 10.3 mln. bij aan het noodverzoek voor Oekraïne van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Met deze gelden werkt WHO aan levensreddende medische hulp en de wederopbouw van het gezondheidssysteem, waaronder middels de levering van medische middelen en apparatuur. Ook via de Nederlandse bijdrage aan de Wereldbank ontvangt Oekraïne steun voor de gezondheidsinfrastructuur.

Bovendien draagt de Nederlandse overheid met ondersteuning van Nederlandse bedrijven en organisaties bij aan het herstel en de versterking van de Oekraïense gezondheidszorg. Zo worden onder meer CT-scanners, patiëntmonitoringssystemen en mobiele digitale röntgenapparatuur geleverd. Ook worden projecten ondersteund die de energievoorziening van ziekenhuizen versterken, zodat de zorg bij stroomuitval kan worden voortgezet.

In aanvulling op financiële middelen, biedt Nederland technische expertise, capaciteit en materieel aan via verschillende departementen (J&V, Defensie, I&W, VWS). De inzet van technische assistentie en materieel verloopt bij voorkeur via het *Union Civil Protection Mechanism* (UCPM). Dit EU-mechanisme coördineert noodhulpverzoeken en koppelt vraag en aanbod binnen de EU, waardoor de hulp effectief en snel kan worden ingezet.

Vraag 2

Op welke manier worden medische middelen en –apparatuur, die niet (meer) gebruikt worden door ziekenhuizen of zorginstellingen, verzameld en aan Oekraïne gedoneerd?

Antwoord

Om redenen van efficiëntie, effectiviteit en impact levert Nederland *in-kind* hulp bij voorkeur via het EU *Civil Protection Mechanism*. Overheden kunnen via dit mechanisme *in-kind* steun aanvragen bij het EU *Emergency Response Coordination Centre* (ERCC), waaronder voor medische middelen. Dit geldt ook voor Oekraïne. Het ERCC beoordeelt deze verzoeken en zet ze vervolgens door aan alle aangesloten landen, waaronder Nederland.

In Nederland is het Nationaal Crisiscentrum (NCC) de evenknie van het ERCC. Het NCC onderhoudt contact met de betrokken ministeries op het gebied van civiele bescherming en humanitaire hulp en coördineert waar nodig de Nederlandse bijdragen in het kader van het UCPM.

Het ERCC stemt de verschillende hulpaanbiedingen op elkaar af om overlap te voorkomen en de beschikbare capaciteit optimaal te benutten. Door verzoeken en donaties te stroomlijnen via het UCPM wordt gewaarborgd dat middelen (gebruikt of ongebruikt) op basis van een concrete hulpvraag daar terechtkomen waar zij het hardst nodig zijn.

Vraag 3

Deelt u de mening dat Oekraïne, waar een tekort aan alle medische middelen en –apparatuur heerst, baat heeft bij het verkrijgen van medische spullen die niet meer gebruikt worden?

Antwoord

Het kabinet erkent dat door de oorlog de Oekraïense gezondheidszorg onder grote druk staat. Oekraïne heeft hierdoor baat bij effectieve vraaggestuurde ondersteuning met medische middelen en apparatuur. Daarom financiert en levert Nederland medische middelen via multilaterale partners zoals de WHO, de ontwikkelingsbanken en het bedrijfsleven. Daarnaast worden *in-kind* hulpleveringen van medische middelen uit Nederland georganiseerd via het UCPM. Deze wijzen van het leveren van medische middelen waarborgen dat wordt voldaan aan relevante veiligheids- en kwaliteitseisen en dat het aanbod van middelen aansluit bij de behoeften van Oekraïense zorginstellingen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het zorginstellingen en ziekenhuizen helpt als er een centraal inzamelpunt is waar al deze spullen naartoe gestuurd kunnen worden? Zo ja, bent u bereid om dat op te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het kabinet is, vanuit het uitgangspunt landen zoals Oekraïne zo effectief en efficiënt mogelijk te willen ondersteunen, niet voornemens een centraal inzamelpunt in te richten. De centrale coördinatie van in-kind steun vindt plaats via benoemd UCPM. Een nieuw centraal inzamelsysteem op overheidsniveau zou een parallel systeem creëren. Daarnaast zijn de Nederlandse zorginstellingen continu bezig met het vinden van een balans tussen voldoende voorraad en een efficiënte voorraad. De oprichting van een inzamelpunt gaat er van uit dat zorginstellingen in grote mate overschot hebben van medische apparatuur en medische hulpmiddelen. Opslagruimte in de zorg is echter beperkt en de markt van medische technologie is groot en divers. Bovendien zijn er risico's op dumping van bijna verlopen middelen en op juridische aansprakelijkheid rond productveiligheid, conformiteit en traceerbaarheid bij gebruikte medische apparatuur.

Noemenswaardig in deze context is de grote betrokkenheid van Nederlandse burgerinitiatieven die zich inzetten voor gemeenschappen in Oekraïne. Het kabinet waardeert de inzet van deze initiatieven, die een belangrijk onderdeel vormen van de Nederlandse steun aan Oekraïne. Om deze inzet te verduurzamen en te versterken, wordt in samenwerking met Wilde Ganzen financiële ondersteuning geboden via het programma CivicFocus. CivicFocus ondersteunt Nederlandse particuliere initiatieven die samenwerken met lokale partners in een vijfjarig programma (2026-2030) met een budget van EUR 20 miljoen. Circa 25% hiervan is specifiek gericht op Oekraïne.

Vraag 5

Bent u bereid dit centraal gecoördineerde inzamelpunt in samenwerking met brancheorganisaties op te zetten om zo veel mogelijk medische middelen en –apparatuur naar Oekraïne te krijgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Kunt u deze vragen apart van elkaar en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord

Ja.